

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО И ИКОНОМИКА
“ХРИСТО БОТЕВ” гр. СВИЛЕНГРАД**

гр. Свиленград, ул. “Ал. Стамболийски” №13, тел. 0379/7-12-82, e-mail: pgssi@abv.bg,
www.pgssi.org

**ЗАПОВЕД
№ 1326**

14 септември 2022 г.

На основание чл. 259, ал. 1 от ЗПУО и чл. 13, ал. 3 от Закона за професионално образование обучение

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Учебна програма за разширена професионална подготовка по учебен предмет **РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА – УЧЕБНА ПРАКТИКА** за XI клас, професия **621070 ТЕХНИК НА СЕЛСКОСТОПАНСКА ТЕХНИКА**, специалност **6210701 МЕХАНИЗАЦИЯ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО**.

Учебната програма е в сила за учебната 2022/2023 г.

ДИРЕКТОР:
инж. Христина Милушева

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО И ИКОНОМИКА
“ХРИСТО БОТЕВ” гр. СВИЛЕНГРАД**

гр. Свиленград, ул. “Ал. Стамболийски” №13, тел. 0379/7-12-82, E-mail: pgssi@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР ПГССИ „ХР. БОТЕВ”
инж. ХРИСТИНА МИЛУШЕВА
СВИЛЕНГРАД

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за разширена професионална подготовка

ПО
УЧЕБНА ПРАКТИКА
РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА
XI^{ти} клас

утвърдена със Заповед №1326/14.09.2022 г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 621 „Растениевъдство и животновъдство“

ПРОФЕСИЯ:

код 621070 „Техник на селскостопанска техника“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 6210701 „Механизация на селското стопанство“

Учебната 2022/2023 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма е предназначена за професията **Техник на селскостопанска техника**, специалност **Механизация на селскостопанска техника**, от професионално направление **Растениевъдство и животновъдство** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, в която по учебен план включен учебният предмет **Растителна защита – Учебна практика**.

Учебното съдържание заема съществена част от професионалната подготовка на механизатора, тъй като дава широка възможност на учениците да се запознаят по-подробно с вредителите при културните растения, видовете торове и начините на приложението им, със специфичната терминология и търговски наименования на различните торове и препарати, използвани в растителната защита. Чрез него се придобиват знания за различните начини и методи за борба с вредителите при отглеждането на видовете селскостопански култури.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебните предмети от културно-образователната област: „Природни науки и екология” и специфичната професионална подготовка по теория и практика.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА

Главната цел на обучението по предмета е: чрез усвояване на система от знания да се формират необходимите умения и професионални качества у учениците в тази важна област на съвременното земеделие като по този начин бъдат подготвени добри бъдещи специалисти.

За постигането на основната цел на обучението по **Растителна защита – Учебна практика** е необходимо изпълнението на следните подцели:

- да се повишат знанията на учениците в областта на органичното торене, което е неотменна част от съвременното земеделие за получаване на екологично-чиста селскостопанска продукция;
- да се обогатят знанията на учениците за минералното торене и минералните торове, търговските им наименования и тяхното широко приложение в земеделската практика;
- да се даде възможност учениците да могат да изчисляват правилно торовата норма на даден препарат, прилаган при различни култури;
- учениците да се запознаят по-подробно с вредителите при растенията и пестицидите, използвани в селскостопанската практика;
- формиране на умения за прилагане на теоретичните знания по предмета в практиката, с цел учениците да могат да извършват най-ефективно и правилно отглеждането на селскостопанските култури.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

XI клас

I срок 18 уч. седмици x 2 уч. часа = 36 уч. часа

II срок 18 уч. седмици x 1 уч. часа = 18 уч. часа

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

1. Учебен план за разширена професионална подготовка без интензивно и без разширено изучаване на чужд език.

XI клас

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	Брой учебни часове
	I. Въведение	
1.	Понятие за растителна защита и агрохимия.	2
2.	Хранене на растенията, схващане за храненето на растенията.	2
3.	Хранителни за растенията елементи и вещества и постъпването им в растенията.	2
4.	Влияние на факторите на външната среда върху интензивността на усвояване на хранителните вещества.	2
5.	Физиологична роля на минералните елементи в растенията.	2
6.	Запаси на хранителни елементи и вещества в почвата.	4
7.	Усвояване на хранителните вещества през различните периоди от вегетацията на растенията.	4
8.	Понятие за критични периоди за храненето на растенията.	4
	II. Торене и видове торове	
1.	Органично и минерално торене / видове /.	2
2.	Роля и значение на азота, фосфора и калия за растенията и постъпването му в тях.	4
3.	Торене със сложни и комбинирани торове – предимства и недостатъци.	2
4.	Приложение на микроторовете и начини за използването им.	2
5.	Съхраняване на органичните и минералните торове.	2
6.	Начини, техника и норми на торене.	2

III. Растителна защита		
1.	Вреда от плевелите.	1
2.	Отчитане на заплевяването.	1
3.	Методи на борба.	1
4.	Видове болести в зависимост от произхода им.	1
5.	Възникване и протичане на патологичния процес. Физиология на болното растение.	2
6.	Имунитет на растенията към инфекциозни болести.	2
7.	Растителна карантина.	2
8.	Неприятели по растенията.	2
9.	Методи за борба с неприятелите.	2
10.	Праг на вредност на вредителите.	2
11.	Химична борба с вредители.	2

2. Раздели и теми.

Раздел 1. Въведение.

- 1.1. Понятие за растителна защита и агрохимия.
- 1.2. Хранене на растенията, схващане за хранене на растенията.
- 1.3. Хранителни за растенията елементи и вещества, начини на постъпване в растенията.
- 1.4. Влияние на факторите на външната среда върху интензивността на усвояване на хранителните вещества.
- 1.5. Физиологична роля на минералните елементи в растението.
- 1.6. Запаси на хранителни елементи и вещества в почвата.
- 1.7. Усвояване на хранителните вещества през различните периоди от вегетацията на растенията.
- 1.8. Понятие за критични периоди за храненето на растенията.

Раздел 2. Торене и видове торове.

- 2.1. Органично и минерално торене.
- 2.2. Роля и значение на азота, фосфора и калия за растенията и постъпването в тях.
- 2.3. Торене със сложни и комбинирани торове – предимства и недостатъци.
- 2.4. Приложение на микроторовете и начини за използването им.
- 2.5. Съхраняване на органичните и минералните торове.
- 2.6. Начини, техника и норми на торене.

Раздел 3. Растителна защита.

- 3.1. Вреда от плевелите.
- 3.2. Отчитане за заплевяването.
- 3.3. Методи на борба.

- 3.4. Видове болести в зависимост от произхода им.
- 3.5. Протичане на патологичния процес. Физиология на болното растение.
- 3.6. Имунитет на растенията към инфекциозни болести.
- 3.7. Растителна карантина.
- 3.8. Неприятелите на растенията. Определящи фактори.
- 3.9. Методи за борба с неприятелите.
- 3.10. Праг на вредност на вредителите.
- 3.11. Химична вреда с вредители.

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на обучението учениците трябва

да знаят :

- за храненето на растенията и хранителните за тях елементи и вещества;
- торенето и видовете торове;
- приложение на торовете;
- вредата от плевели, болести и неприятелите върху растенията;
- начините на борба с вредителите по културите.

да могат :

- да описват начините на постъпване на хранителните елементи в растенията;
- да разпознават видовете торове и торене;
- да определят торова норма;
- да отчитат правилно заплевеляването;
- да разпознават основните представители на вредителите по културите;
- да определят методи за борба с вредителите;
- да определят подходящите химични препарати за растителна защита.

VI. ИЗГОТВИЛ:

1. Димитринка Ангелова – старши учител в ПГССИ “Христо Ботев“ гр. Свиленград

VII. ЛИТЕРАТУРА

1. Гюров, Г., Общо земеделие и почвознание, Земиздат, С., 1989
2. Трънков, Ив., Москов, Г., Отглеждане на земеделски култури, Дионис, С., 1993
2. Тонев, Т., Николов, А., Сенгалевич, Г., Ръководство за приложение на химически средства в растителната защита, Библиотека “Земеделско образование”, 1999